

opusdei.org

Prelāta vēstule (2024. gada 10. februāris) | Paklausība

Šajā jaunajā pastorālajā vēstulē Opus Dei prelāts reflektē par paklausību kristīgās vēsts un Opus Dei aicinājumu realitātes gaismā.

10.02.2024

Mīlie, lai Jēzus sargā manas meitas un dēlus!

1. Pirms dažiem gadiem es jums uzrakstīju vēstuli, kas veltīta brīvībai. Ikviens no mums ir centies par to meditēt un ieviest to savā ikdienas dzīvē. Toreiz es jums atgādināju, ka mēs esam aicināti darīt lietas no mīlestības, nevis tikai pienākuma dēļ. Mēs vēlamies cieši sekot Kungam, pildot Viņa gribu, vadīti vēlmes atbilst Viņa mīlestībai. Tagad es jums rakstu par paklausību, kas pirmajā brīdī var šķist brīvībai pretējs tikums. Tomēr mēs ļoti labi zinām, ka patiesībā patiesa paklausība ir brīvības sekas, turklāt pretēji tam, ko varētu gaidīt, raugoties tikai no cilvēciskā viedokļa, kristīgā paklausība rada arvien lielāku brīvību.

Pirms dažiem gadu desmitiem kāds ievērojams intelektuālis, kurš padziļināti pētīja svētā Hosemarijas darbus, norādīja uz svarīgu mūsu dibinātāja ieguldījumu - to, ka viņš uzsvēra, ka kristīgajā dzīvē brīvībai

ir zināma prioritāte pār paklausību. Mēs paklausām, jo jūtam, ka gribam pildīt Dieva gribu, jo tā ir mūsu dvēseles dziļākā vēlēšanās. Patiesībā paklausība bez brīvības nav cilvēka cienīga un līdz ar to nav Dieva dēla vai meitas cienīga.

Mīlestība, kā mēs labi zinām, ir daudz vairāk nekā vairāk vai mazāk pārejoša jūtīguma tieksme; mīlestība nozīmē gatavību atdot savu dzīvību par kādu (sal. Jņ.15:13). Šī iemesla dēļ viena no tās visdziļākajām izpausmēm ir mūsu gribas identificēšana ar mīļotā cilvēka gribu: "Es gribu to, ko tu gribi, es gribu, jo tu gribi, es gribu, kā tu gribi, es gribu, kad tu gribi...".

2. Daudzkārt mēs vairāk vai mazāk ilgi būsim apsvēruši Dieva mīlestības plānu pasaulei: radīšanu un pārdabisku paaugstināšanu no tīras mīlestības, lai dalītos Trīsvienības laimē ar katru vīrieti un sievieti un

dotu viņiem piepildītu eksistenci, kas piepildītu visas viņu sirds ilgas. Taču jau no paša sākuma pasaulē bija arī grēks - mūsu pirmo vecāku grēks, kas būtībā bija nepaklausība.

Tomēr - neaizmirsīsim ar pateicību pārdomāt arī to - Dievs nevēlējās mūs atstāt likteņa varā. Ar visbrīvākās mīlestības lēmumu, kuru mēs nespējam saprast, jo tas ir ārpus mūsu vājās izpratnes, Viņš sūtīja savu vienpiedzimušo Dēlu, lai atjaunotu mūs draudzībā ar Viņu. Kad Jēzus mirst pie krusta par visu cilvēci - par tevi un par mani -, Viņš atdod savu dzīvību, pilnībā paklausot sava Tēva gribai. Brīvība un paklausība Pestīšanas stāstā ir savstarpēji cieši saistītas. Cilvēka nepaklausības nožēlojamās sekas ir izpirktas ar Kristus paklausību. Viņa žēlastība ļauj mums dzīvot ar Dieva bērnu brīvību.

3. Šajās lappusēs es vēlos jūs aicināt kopā pārdomāt dažus paklausības tikuma aspektus, kas ir tik centrāli mūsu ticības noslēpumos un vienlaikus tik ļoti klātesoši katra cilvēka dzīvē. Nepieciešamība paklausīt ir cilvēciska realitāte daudzos līmeņos, jo pastāv likumi un obligātas normas: sākot ar dabisko tiesību saturu un beidzot ar pilsoniskās līdzāspastāvēšanas likumiem; sākot ar nepilngadīgo paklausību vecākiem un beidzot ar to cilvēku paklausību, kuri brīvprātīgi ir nopietni apņēmušies kaut ko darīt citu cilvēku vai institūciju priekšā. Līdzīgā nozīmē paklausība ir arī cilvēka paklausība savai sirdsapziņai. Un vēl plašākā nozīmē par paklausību var saukt arī sekošanu noteiktiem garīgiem padomiem.

Tā kā mēs esam tajā pilnībā iegrimuši, ir viegli pamanīt, ka mūsdienu kultūrā paklausība reti

tiek uzskatīta par kaut ko pozitīvu: tā drīzāk tiek uztverta kā dažkārt neizbēgama nepieciešamība, no kuras cilvēks cenšas pēc iespējas izvairīties, jo tā šķiet pretrunā ar lielo vērtību - brīvību. Tam pievienojas fakts, ka ne mazā daļā vides pastāv zināma autoritāšu krīze un izpratne par atkarību kā par kaut ko negatīvu: kā par neizbēgamu izņēmumu no spējas pašam kaut ko spriest un izlemt. Tā, piemēram, mūsdienu paaugstinātā jutība pret jebkāda veida varas ļaunprātīgu izmantošanu, kas pati par sevi ir ļoti pozitīva un nepieciešama, dažkārt var nepamatoti apšaubīt visas autoritātes formas. Patiesībā gadās, ka pastāv sava veida iedzimta tieksme uz nepaklausību, kas ir iedzimta kā mantojums no pirmatnējā grēka, no tā brīža, kad "cilvēks, velna kārdināts, ļāva savai paļāvībai uz savu Radītāju nomirt savā sirdī (sal. 1. Moz. 3, 1-11) un,

ļāunprātīgi izmantojot savu brīvību, nepaklausīja Dieva bauslībai".

Lai saprastu paklausības augstāko vērtību un tās eksistenciālo saistību ar brīvību, mums ir jāskatās augstāk par šiem nepieciešamajiem paklausības līmeņiem cilvēku sabiedrībā un jāapcer Jēzus Kristus. Tieši šim citam Viņa centrālā stāvokļa aspektam ir jābūt mūsu dzīves mērķim: lai Kristus valda mūsu sirdīs un vada visu mūsu eksistenci.

"Mācīsimies no Jēzus dzīvot paklausībā. Viņš gribēja ielikt evaņģēlista spalvai to brīnišķīgo biogrāfiju, kurai latīņu valodā ir tikai trīs vārdi: erat subditus illis (Lk 2, 51). Redziet, cik nepieciešama ir paklausība Dieva dēlam, ja pats Dievs nāca paklausīt divām radībām, ļoti pilnīgām radībām, bet tomēr radībām: Svētajai Marijai - vairāk nekā viņas vienīgais Dievs - un

Svētajam Jāzepam! Un Jēzus viņiem paklausīja". Dieva Dēls vēlējās būt pilnīgs cilvēks un, kā visi labi bērni, paklausīt Marijai un Jāzepam, apzinoties, ka tādējādi Viņš paklausa Dievam Tēvam. Un šī paklausība iezīmēja visu Viņa dzīvi uz zemes līdz pat krusta paklausībai (sal. Fil 2,8).

Paklausība Dievam

4. Absolūtā nozīmē vienīgi Dievs ir paklausības vērts vienmēr un visos laikos, jo vienīgi Viņš pilnībā zina ceļu, kas katru no mums ved uz laimi. "Ja tu klausīsi Tā Kunga, sava Dieva, balsij un pildīsi visus Viņa baušļus, ko es tev šodien pavēlu, tad Tas Kungs, tavš Dievs, tevi darīs visizcilāko no visām zemes tautām" (5. Moz. 28:1), saka Mozus, pirms apraksta visas svētības, ko šāda paklausība dos tautai.

Savā ziņā visa Bībeles atklāsme ir pedagogija, kas vērsta uz

visprātīgāko un visbrīvāko paklausību: tādu, kas ved mūs pie pilnīgas apzināšanās, kas mēs esam, jo mūsu griba tiek identificēta ar Dieva gribu, un tā ir beznosacījumu "jā". Tāpēc caur praviešiem un par spīti daudzajām nodevībām, ko Viņš pats ir izdarījis, Kungs turpina atgādināt savai tautai: "Klausiet Manu balsi, un Es būšu jūsu Dievs, un jūs būsiet Mana tauta, un jūs staigāsiet pa visu, ko Es jums pavēlu, lai jums labi klātos" (Jer 7, 23). Mūsu mazie plāni tiek palielināti, kad tie tiek integrēti Viņa plānos; mums nekad neveicas tik labi kā tad, kad mēs staigājam pa Dieva ceļiem.

Pats Kristus mums sevi parāda kā paklausīgu dēlu. Vispirms paklausīgs Marijai un Jāzepam, radniekiem un autoritātēm. Bet pāri visam - paklausīgs Dievam Tēvam. Jēzu baro, pildot Tēva gribu: "Mans ēdiens ir pildīt Tā gribu, kas Mani sūtījis, un darīt Viņa darbu" (Jņ 4,34). Pat

visgrūtākajos brīžos Dēls dara Tēva gribu par savu, neraugoties uz to, ka dziļi apzinās sāpes, ko tas Viņam nesīs: "Tēvs, ja gribi, atņem no Manis šo bķeri, bet lai notiek nevis mana, bet Tava griba" (Lk 22,42). Svētais Pāvils raksta, ka Jēzus, "parādīdams sevi vienādu ar citiem cilvēkiem, pazemojās un kļuva paklausīgs līdz nāvei, pat krusta nāvei" (Fil 2, 6-8).

Taču ne tikai Kristus nāve pati par sevi ir mums nesusi pestīšanu, bet arī Viņa brīvā un mīlestības pilnā paklausība Tēvam, lai kļūtu par vienu no mums un atdotu savu dzīvību par katru no mums: "Ar viena cilvēka paklausību visi tiks taisnoti" (Rom 5, 19). Tā ir paklausība, kas neaprobežojas ar konkrētiem brīžiem vai gadījumiem, bet gan ir paklausība "līdz galam" (Jņ 13,1).

5. Pēteris valsts un reliģiskajai varai, kas viņam aizliedz sludināt Jēzu,

atbild: "Mums vairāk jāpaklausa Dievam nekā cilvēkiem" (Apd 5, 29). Taču, kā komentē Benedikts XVI, "tas nozīmē, ka mēs patiešām pazīstam Dievu un patiešām vēlamies Viņam paklausīt. Dievs nav ieganstis mūsu pašu gribai, bet tiešām Viņš ir tas, kas mūs aicina un aicina, ja nepieciešams, pat uz mocekļa nāvi. Tādēļ šī vārda priekšā, kas aizsāk jaunu brīvības vēsturi pasaulē, lūgšim vispirms iepazīt Dievu, pazemīgi un patiesi iepazīt Dievu un, pazīstot Dievu, iemācīties patiesu paklausību, kas ir cilvēka brīvības pamats".

Tie, kas pazīst Dievu, ar lielu cerību un pašāvēību iesaistīsies šajos nepārtrauktajos meklējumos: no Viņa mēs varam gaidīt tikai svētības, pat ja tās dažkārt ir neskaidras vai nesaprotamas, vai arī liek mums ciest. Šajā ziņā personīgā lūgšana izpaužas arī paklausības attieksmē: "Mūsu Kungs," lūdzās svētais

Hosemarija, "šeit mēs esam gatavi uzklausīt visu, ko Tu mums vēlies pateikt. Runā uz mums, mēs esam uzmanīgi pret tavu balsi. Lai Tavas sarunas, kas nonāk mūsu dvēselē, aizdedzina mūsu gribu, lai tā dedzīgi metas Tev paklausīt.

Dievišķā griba un cilvēka starpniecība

6. Tas, ko Dievs mums vēlas, bieži vien mums tiek pasniegts ar starpniecību. Vispirms caur Baznīcu, Kristus mistisko miesu: "Paklausība ir pamatīga izvēle pieņemt to, kas ir mūsu priekšā kā konkrēta zīme tajā vispārējā pestīšanas sakramentā, kas ir Baznīca. Dievs var likt mums saskatīt savu gribu arī caur cilvēkiem mums apkārt, kuriem piešķirta lielāka vai mazāka autoritāte atkarībā no konkrētā gadījuma un konteksta. Zinot, ka Dievs var uzrunāt mūs caur citiem cilvēkiem vai caur vairāk vai mazāk parastiem

notikumiem, pārlicība, ka mēs varam Viņu tur uzklausīt, rada mūsos paklausīgu attieksmi pret Viņa nodomiem, kas slēpjas arī to cilvēku vārdos, kuri mūs pavada mūsu ceļā.

Svētais Hosemarija, apzinoties šīs starpniecības delikāto dabu - klausīties Dievu, bet caur parastiem vīriešiem un sievietēm -, ieteica pazemības, sirsnības un iekšēja klusuma attieksmi: "Dažkārt mūsu Kungs savu gribu pasaka it kā klusā balsī, dziļi mūsu sirdsapziņā, un mums ir uzmanīgi jāieklausās, lai šo balsi atšķirtos un būtu Viņam uzticīgi. Daudzos gadījumos Viņš mūs uzrunā ar citu cilvēku starpniecību, un var gadīties, ka šo cilvēku trūkumu saskatīšana vai doma par to, vai viņi ir labi informēti, vai viņi ir sapratuši visus problēmas faktus, mums tiek pasniegta kā aicinājums nepaklausīt. Tam visam var būt dievišķa nozīme,

jo Dievs mums neuzspiež aklu paklausību, bet gan saprātīgu paklausību, un mums ir jājūt atbildība palīdzēt citiem ar savas izpratnes gaismām. Bet būsim godīgi pret sevi: katrā gadījumā pārbaudīsim, vai mūs virza patiesības mīlestība vai egoisms un pieķeršanās savam spriedumam.

7. No otras puses, jāatceras, ka tie, kas ieņem dažādu līmeņu amatus, nav aicināti tos ieņemt tāpēc, ka viņi ir pilnīgi. Mēs neejam pie autoritātes tās īpašību dēļ: "Cik žēl, ka tas, kurš ir priekšnieks, nedod jums piemēru... Bet vai jūs paklausāt viņam viņa personīgo īpašību dēļ... Vai arī jūs svētā Pāvila teikto "obedite praepositis vestris - paklausiet priekšniecībai" savai ērtībai tulkojat ar savu interpolāciju, kas nākas teikt... ar nosacījumu, ka priekšniekam ir man tīkami tikumi?

Tas nenozīmē arī to, ka tie, kas sniedz norādījumus vai padomus, nevar kļūdīties; viņi to labi apzinās un vajadzības gadījumā lūgs piedošanu. Kļūdu iespējamība tādā vai citādā veidā, atkarībā no jautājuma būtības un attiecīgās jomas, vienmēr var tikt pārdzīvota ar saprātu un sirsnību pārdabiskas ticības un uzticības kontekstā. Arī ar pazemību, jo ir saprātīgi vismaz mazliet apšaubīt savu spriedumu un pārlicinoši risināt dialogu ar autoritāti, ja mums šķiet, ka esam kļūdījušies.

Savukārt svētais Toms skaidro, ka paklausība ir tikums, kas mūs mudina pildīt priekšnieka likumīgo pavēli, ciktāl šī paklausība izpauž Dieva gribu. Protams, ne katrs likumīgais pavēlis vienmēr ir vislabākais iespējamais pavēlis, tomēr paklausība tad būs ceļš uz auglību, jo dažkārt Kungs piešķir lielāku pārdabisku vērtību

pazemībai un vienotībai nekā tam,
ka ir vairāk vai mazāk taisnība. No tā
izriet, cik svarīgs ir pārdabisks
redzējums; nepalikt tikai pie
cilvēciska saņemto norāžu
izvērtējuma.

Jebkurā gadījumā tiem, kam ir
autoritāte, ir jābūt ļoti uzmanīgiem,
lai nevajadzīgi neuzspiestu savus
kritērijus un lai izvairītos no tā, ka
viņu norādes vai ieteikumi paši par
sevi tiek interpretēti kā skaidra Dieva
gribas izpausme. Kā es jums rakstīju
savā 2018. gada 9. janvāra vēstulē,
"pavēlēt dvēselēm ar cieņu nozīmē,
pirmkārt, delikāti respektēt
sirdsapziņas iekšienību, nejaucot
valdību un garīgo vadību. Otrkārt, šī
cieņa vedina atšķirt pavēles no tā,
kas ir tikai izdevīgi pamudinājumi,
padomi vai ieteikumi. Un, treškārt,
kas ir ne mazāk svarīgi, tā ir
pārvaldīt ar tādu uzticību citiem, lai,
cik vien iespējams, vienmēr tiktu

ņemts vērā attiecīgo personu viedoklis" (13. n.).

Pārdomāsim, pirmkārt, Kristus piemēru: "Jēzus paklausa, un Viņš paklausa Jāzepam un Marijai. Dievs ir nācis uz zemes, lai paklausītu un paklausītu radībām". Ir ļoti zīmīgi, ka pēc Viņa atbildes vecākiem templī - "Man jābūt sava Tēva lietās" - Lūka piebilst, ka Jēzus "erat subditus illis, Viņš bija pakļauts viņiem" (sal. Lk 2, 49-51). Sekošana Dieva gribai, pēc kuras mums ir jātiecas vienmēr un visā, bieži vien ir atrodama dažu cilvēku uzticīgā sekošanā.

Paklausība un brīvība

8. Cilvēces vēsturē vēl nekad nav bijusi tik dziļi brīva rīcība kā Kunga nodošanās pie krusta (sal. Jņ. 10:17-18). "Savas brīvības kulmināciju Kungs piedzīvoja pie krusta kā mīlestības virsotni. Kad uz Golgātas Viņam sauca: "Ja Tu esi Dieva Dēls, tad nokāp no krusta,"

Viņš apliecināja savu brīvību kā Dēls tieši ar to, ka palika uz šī sašaurinājuma, lai pilnībā piepildītu Tēva žēlsirdīgo gribu.

Krusts, rakstīja svētais Hosemarija, "nav ne bēdas, ne neapmierinātība, ne rūgtums... Tas ir svēts mežs, kurā triumfē Jēzus Kristus... un kurā triumfējam mēs, kad ar prieku un dāsnumu pieņemam to, ko Viņš mums sūta". Krusts mums skaidri parāda to, ko es minēju šīs vēstules sākumā: ka brīvība un paklausība nav pretrunā viena otrai, jo patiesībā paklausīt var tikai no mīlestības, bet mīlēt var tikai brīvībā. Precīzāk, kristīgā paklausība ne tikai nav pretrunā ar brīvību, bet tā ir brīvības īstenošana. "Es esmu liels brīvības draugs, un tieši tāpēc es tik ļoti mīlu šo kristīgo tikumu." Arī mūsu Tēvs rakstīja, runājot par paklausību.

Vienmēr ir iespējams darīt to, kas jādara "tāpēc, ka man tā gribas": no

mīlestības. Un, ja tas ir no mīlestības pret Dievu, tad šis "tāpēc, ka man tā gribas" ir "pārdabiskākais iemesls", kā to apliecināja arī svētais Hosemarija. Tādēļ "nav nekā viltus kā pretstatīt brīvību sevis dāvināšanai, jo sevis dāvināšana nāk kā brīvības sekas.

9. "Mīli un dari, ko gribi": šis slavenais svētā Augustīna apgalvojums nozīmē, kā viņš pats rakstīja, ka tie, kas dara labu no mīlestības, nedara to tikai nepieciešamības vai pienākuma dēļ, jo "brīvība pieder pie mīlestības" (libertas est caritatis). Tādējādi tiek saprasts, ka Kristus likums ir "pilnīgs brīvības likums" (Jk 1, 25), jo tas ir apkopots, "rekapitulēts" mīlestībā (sal. Rom 13, 8-9).

Mēs varam rīkoties brīvi, līdzīgi Kristum, no mīlestības darīdami to, kas mums ir pateikts. Šajā ziņā "paklausot mums ir jāieklausās, jo

mēs neesam inerti vai pasīvi instrumenti, bez atbildības un domāšanas. Un tad ar oriģinalitāti, ar iniciatīvu, ar spontanitāti ieguldīt visu inteligences un gribas enerģiju tajā, kas pavēlēts, lai izpildītu visu pavēlēto un tikai to, kas pavēlēts. Viss pārējais būtu anarhija. Paklausība Darbā veicina visu jūsu individuālo vērtību attīstību un liek jums, nezaudējot savu personību, dzīvot, augt un iegūt lielāku briedumu, būt tādām pašām cilvēkam divu gadu vecumā kā astoņdesmit divu gadu vecumā". Šī iniciatīva, loģiski, neaprobežojas tikai ar gadījumiem, kad ir jāpakļaujas, jo mēs vienmēr varam ierosināt, ierosināt un dot radošu ieguldījumu tur, kur atrodamies, negaidot norādījumus, un vienmēr kopā ar autoritātēm.

Svētais Bazilijs Lielais skaidroja, ka bērniem ir pareizi paklausīt mīlestības dēļ: "Vai nu mēs

novēršamies no ļaunā, baidoties no soda, un esam verga noskaņojumā, vai arī mēs meklējam atalgojuma stimulu un līdzināmies algoņiem, vai arī, visbeidzot, mēs paklausām paša mīlestības dēļ pret to, kurš pavēl (...), un tad mēs esam bērnu noskaņojumā". Paklausīt no mīlestības nav voluntārisms, kas atteicas no intelekta; paklausīt no mīlestības nozīmē iesaistīt visus dvēseles spēkus, likt lietā visu labāko no intelekta, kas ar prāta palīdzību meklē labo, un gribas, kas vēlas to sasniegt.

Patiesībā bez inteligences un bez brīvības - galvenokārt bez iekšējās brīvības - nav iespējama pilnīgi cilvēciska paklausība. Un vēl jo mazāk tāda paklausība kā Jēzus paklausība. Es nevaru iedomāties, - sacīja mūsu Tēvs, - ka var būt patiesi kristīga paklausība, ja šī paklausība nav brīvprātīga un atbildīga. Dieva bērni nav akmeņi vai līķi: tās ir

saprātīgas un brīvas būtnes, kas visas ir paceltas līdz vienai un tai pašai pārdabiskajai kārtībai." "Dieva bērni nav akmeņi vai līķi.

10. Bet mēs varam sev jautāt: vai ir iespējams paklausīt, nesaprotot vai pat nepastāvot atšķirīgam viedoklim par kādu jautājumu? Neapšaubāmi jā; un arī tad - varbūt pat vēl jo vairāk - to var darīt no mīlestības un tādēļ brīvi. Šeit bieži vien līdz ar mīlestību iesaistīsies arī ticība: es paklausu, neko nesaprotot vai neredzot lietas tāpat, ja pieņemu, ka norādījums man nāk no saprātīgiem cilvēkiem, kuri var spriest labāk nekā es pats; vai arī, ja pieņemu, ka, izsverot lietas, ir jāpieņem lēmums un ka tas ir jādara kādam citam. Kad šajā spriedumā un mūsu gatavībā to pieņemt mēs saskatām Svētā Gara žēlastību, paklausība izpaužas kā ticības akts.

Kā apliecina svētais Toms, sekojot Aristotelim, griba ir tā spēja, kas pareizi vada cilvēku, lai gan tai ir nepieciešama sapratne, lai tai iesniegtu izvēles objektus. No sirds nāk viss labais un viss ļaunais (sal. Lk 6, 45): cilvēks var izlemt negribēt saprast vai nevēlēties veidot dialogu, lai labāk izprastu kādu jautājumu. Griba - kā rāda pieredze - var tik ļoti dominēt pār saprātu, ka tā var pat piespiest to noliegt kaut ko objektīvi acīmredzamu. Taču brīvā griba var arī novest to pie tā, ka tā dodas jaunos ceļos, konkrētajā brīdī vēl visu nesaprotot.

Ja grūtību un ciešanu priekšā mums šķiet, ka esam apmulsuši, nesaprotam, mums palīdz pārdomas par Jēzu, kurš savā cilvēciskajā būtībā arī vēlējās izciest šīs ciešanas: lūdzot: "Mans Dievs, mans Dievs, kāpēc Tu mani esi atstājis?" (Mt 27, 46), Viņš piepilda pravietiskos 22. psalma vārdus. Viņa atbilde, kas

sāpju vidū vibrē ar brīvību, arī balstās psalmos: "Tēvs, Tavās rokās es nododu savu garu" (Lk 23, 46; sal. Ps 31, 6). Jēzus paklausība ir gandarījums par Ādama nepaklausību (sal. Rom 5, 19); visa Viņa dzīve un nāve ir paklausība Dievam Tēvam un mūsu pestīšanas iemesls (sal. Fil 2, 6-11).

Paklausība un uzticība

11. Paklausība un uzticēšanās arī prasa viena otru, ciktāl, ja tās ir patiesas, cilvēks dabiski pāriet no vienas uz otru: ja ir uzticēšanās, konsultēšanās ar otra spriedumu un, ja nepieciešams, tā pieņemšana par savu, parasti ir normāla izpausme vēlmei izvēlēties to, kas ir labākais. No otras puses, ja uzticēšanās ir vājāka, pastāv risks, ka paklausība var kļūt tīri ārēja, formāla un attālināta. Tāpēc, lai veicinātu veselīgu paklausību, ir svarīgi uzturēt labvēlīgu un labvēlīgu

gaisotni. Tas, ka cilvēki jūtas mīlēti, nevis kontrolēti, ka viņus efektīvi uzklausa, ka viņi jūt, ka viņu viedoklis tiek novērtēts: visas šīs attieksmes veicina brīvību un vienlaikus arī paklausību.

Svētā Hosemārija norādīja, ka uzticēšanās ir galvenais, lai veidotu draudzību starp vecākiem un bērniem: "Ja viņiem nav brīvības, ja viņi redz, ka viņiem neuzticas, [bērni] vienmēr jutīsies aizkustināti krāpt". Ja nav uzticības, ātri rodas attālumums un viegli zūd caurskatāmība, jo intimitāte ir delikāta joma, kurai ir nepieciešama droša vide, lai tā varētu attīstīties. Mēģināt nodrošināt tikai ārēju paklausību bez gribas kopības ir tas pats, kas celt māju uz smiltīm (sal. Mt 7,26).

Uzticības klimata radīšanas misijā lielāka atbildība jāuzņemas tiem, kas ģimenē vai grupā ieņem autoritātes

stāvokli. Patiesībā viņu pirmais kalpošanas akts var būt aktīvi veicināt šo uzticības telpu ar visiem, vienlaikus ejot uz priekšu, meklējot Dieva gribu sev un savai misijai. Šādā veidā, balstoties cits uz citu, viņi meklēs un atradīs Dieva gribu sev un savai misijai. Pat ar nepieciešamo organizāciju - kas ir neaizstājama, jo Darbs ir "neorganizēta organizācija" - visiem ir jāspēj apzināties un justies, arī mūsu Tēva izteicienā, "brīviem kā putni".

Tieši vajadzība pēc uzticības un ģimenes siltuma konteksta bija tas, kas pamudināja svēto Hosemariju norādīt, ka Darbā visspēcīgākā pavēle ir "lūdzu". Tas nebija tikai terminoloģijas jautājums, bet gan norāde uz dabisko attieksmi ģimenes vidē, starp pieaugušajiem, saprātīgiem un brīviem cilvēkiem. Turklāt fakts, ka Darbs ir pārdabiska ģimene, padara ticību un mīlestību

kopā ar uzticēšanos par patiesu pamatu gan varas īstenošanai, gan paklausībai.

Paklausība un apustuliskā auglība

12. Kungs "ciešanās iemācījās paklausību. Un, tapis pilnīgs, Viņš kļuva par mūžīgās pestīšanas cēloni visiem, kas Viņam paklausa" (Ebr 5, 8-9). Pestīšana kā Kristus paklausības līdz nāvei uz krusta auglis arī izgaismo saistību starp paklausību un mūsu dzīves apustulisko auglību.

Mēs bieži esam pārdomājuši to ainu, kurā Pēteris paklausīja Kungam, lai gan no cilvēciskā viedokļa bija nesaprātīgi sekot Viņa norādījumiem: "Izkāp dziļumā un nolaid tīklus, lai noķertu!" (Lk 5, 4). Lēnām padomāsim: cik daudz labu lietu izrietēja no Pētera paklausības šim Duc in altum! "O paklausības spēks! -Genesaretas ezers atteica savas zivis Pētera tīkliem. Vesela nakts veltīgi. -Tagad, paklausīgs, viņš

ielaida tīklu ūdenī un noķēra piscium multitudinem copiosam - lielu daudzumu zivju. -Ticiet man: šis brīnums atkārtojas katru dienu".

13. Apustuliskajā misijā mums var būt un ir jābūt personīgai un plašai iniciatīvai, kas ir mūsu mīlestības uz Dievu un uz citiem auglis, un tajā pašā laikā, sekojot tiem, kas tos vada, attīstīt tik daudzus pasākumus, kas organizēti Darba centros, uzticībā līdzekļiem, kurus mums nodevis mūsu Tēvs. Tas viss, neaizmirstot, ka galvenais līdzeklis vienmēr būs lūgšana: "Lūgšana ir mūsu spēks: mums nekad nav bijis citu ieroču".

Darbu vadīšanā un tā apustulātu organizēšanā paklausības veids ir ģimenes, personu kopības veids. Domāt par personu kopību nozīmē domāt par brīvību kopību, personīgo iniciatīvu kopību, kas arī "dara Opus Dei", un paaudžu kopību. Pārlicība, ka Dievs darbojas visu sirdīs un ka

mēs visi esam vērīgi pret dievišķo gribu, rada ģimenei raksturīgo paklausību, kurā katrs loceklis aktīvi cenšas sadarboties kopējā projektā. Šādi izprasta un izdzīvota paklausība ir vienotības izpausme, tās vienotības izpausme, kas ir tieši apustuliskās auglības nosacījums: ut omnes unum sint... ut mundus credat (Jņ 17, 21).

Stingri ievērojot nošķirumu starp garīgo vadību un personu vadību, mums vienmēr jādzīvo un jāstrādā pateicības pilnam par kristīgo aicinājumu Darbā, veicinot katra un katra bagātības, lai strādātu kopā kā komanda un kā ģimene.

Autentiska paklausības tikuma izkopšana pasargā mūs gan no nespējas ieklausīties, gan no kalpības, kas tikai izpilda, bez visa tā iekšējā bagātības starpniecības, ko Dievs ir devis katram cilvēkam. Tāpēc svētais Hosemarija mūs

brīdināja par šīm iespējām. No vienas puses, viņš uzskatīja, ka "lielākā daļa nepaklausības rodas no tā, ka cilvēks neprot "ieklusīties" pavēlē, kas būtībā ir pazemības vai intereses kalpot trūkums". No otras puses, tieši kā sekas vēlmei klausīties ar kalpošanas attieksmi viņš norādīja, ka "Opus Dei mēs paklausām ar savu galvu un gribu; nevis kā līķi. Es nekur neēju ar līķiem; es tos dievbijīgi apglabāju" . Šādā nozīmē paklausīt nozīmē ne tikai pildīt citas personas gribu, bet sadarboties ar viņu gribas un galvas, domas vienotībā.

Svētā Jāzepa saprātīgā paklausība

14. Vēstulē par svēto Jāzepu pāvests Francisks aplūkoja to, kā "ikvienā savas dzīves apstākļi Jāzeps zināja, kā izrunāt savu fiat, tāpat kā Marija pasludinājumā un Jēzus Ģetzemanē". Kad Svētajam Hosemarijam bija jārunā par paklausību, viņš bieži

atsaucās uz svēto Jāzepu, jo patriarhā saskatīja tieši tādu sirdi, kas ieklausās: uzmanīgu pret Dievu un arī uzmanīgu pret apstākļiem, pret apkārtējiem cilvēkiem.

Piemēram, epizodē par atgriešanos no Ēģiptes viņš mums rāda, kā "Jāzepa ticība nešaubās, viņa paklausība vienmēr ir stingra un ātra". Lai labāk saprastu šo mācību, ko mums šeit sniedz Svētais patriarhs, ir labi ņemt vērā, ka viņa ticība ir aktīva un ka viņa paklausība neparāda tāda paklausības attieksmi, kāda piemīt cilvēkam, kurš ļauj sevi vilkt notikumiem".

Šajā sakarā mūsu Dibinātājs novērtēja tieši to, ka svētais Jāzeps, būdams lūgšanas cilvēks, pielietoja savu inteligenci realitātei, kas bija viņa priekšā: "Dažādos savas dzīves apstākļos patriarhs neatteicās no domāšanas, kā arī neatteicās no atbildības. Gluži otrādi, viņš visu savu cilvēcisko pieredzi nodeva

ticības kalpošanā (...) Tāda bija svētā Jāzepa ticība: pilnīga, uzticīga, vienota, kas izpaudās efektīvā nodošanā Dieva gribai, inteligentā paklausībā".

Ir saprotams, ka īpaši tiem no mums, kas esam aicināti būt svētie mainīgajās un izaicinošajās šīs pasaules situācijās, svētais Hosemarija uzstāj, ka mums ir jāmācās inteligentas paklausības, kas integrēta mūsu personīgajā brīvībā.

Marijas paklausība

15. Pēdējos gados visā pasaulē ir izplatījusies dievkalpošana Jaunavai Marijai. Šai dievkalpošanai ir ļoti senas saknes, jo jau trešā gadsimta sākumā svētais Irenejs Lionas rakstīja: "Ieva ar savu nepaklausību sasēja nelaiemes mezglu cilvēcei, bet Marija ar savu paklausību to atšķetināja." Cik daudz mezglu, kurus pasaulē un mūsu dzīvē šķiet neiespējami atšķetināt, tiks

atšķetināti, ja, līdzīgi Vissvētākajai Jaunavai, mēs dzīvosim Dieva plāniem!

Mūsu Tēvs komentēja: "Mēģināsim mācīties, sekojot viņas piemēram paklausībā Dievam, šajā delikātajā verdzības un kundzības apvienojumā. Marijā nav nekā no tās muļķīgo jaunu attieksmes, kuras paklausa, bet neprātīgā veidā.

Dievmāte uzmanīgi klausās, ko Dievs vēlas, pārdomā, ko nesaprot, jautā, ko nezina. Tad viņa pilnībā nododas Dieva gribas izpildei: "Lūk, Tā Kunga kalpone, lai man notiek saskaņā ar Tavu vārdu." Vai jūs redzat to brīnumu? Svētā Marija, visas mūsu rīcības skolotāja, tagad mums māca, ka paklausība Dievam nav kalpība, tā nepakļauj sirdsapziņu: tā mūs dziļi virza, lai atklātu Dieva bērnu brīvību.

Ja paklausība kādreiz nonāks konfliktā ar brīvību, vērsīsimies pie

Marijas: Viņa mums dāvās žēlastību,
lai autentiskā paklausībā atklātu
Dieva bērnu brīvību. Un līdz ar
brīvību - prieku.

Ar visu savu mīlestību es jūs svētīju.

jūsu Tēvs

Roma, 2024. gada 10. februāris

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
lv-lv/article/prelata-vestule-2024-
gada-10-februaris-paklausiba/](https://opusdei.org/lv-lv/article/prelata-vestule-2024-gada-10-februaris-paklausiba/)
(4.04.2025)